

ЗАМ, ТЭЭВРИЙН ХӨГЖЛИЙН ЯАМ

**ЗАМ, ТЭЭВРИЙН САЛБАРЫН
СТАТИСТИКИЙН МЭДЭЭ
2023 оны 08 дугаар сар**

Улаанбаатар хот,
2023 оны 09 сарын 10

АГУУЛГА

1. ЗАМ, ТЭЭВРИЙН САЛБАРЫН СТАТИСТИКИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ.....	3
1.1. АЧАА ТЭЭВЭР.....	4
1.2. ЗОРЧИГЧ ТЭЭВЭР.....	5
2. АВТОТЭЭВРИЙН САЛБАР	6
2.1. АЧАА ТЭЭВЭР.....	7
2.2. ЗОРЧИГЧ ТЭЭВЭР.....	9
2.3. АВТО ЗАМЫН БООМТУУДААР НЭВТЭРСЭН ТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЛИЙН БҮРТГЭЛ.....	10
2.4. МЭРГЭШСЭН ЖОЛООЧИЙН БҮРТГЭЛ.....	11
2.5. ТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЛИЙН БҮРТГЭЛ.....	12
3. ТӨМӨР ЗАМЫН САЛБАР	14
3.1. АЧАА ТЭЭВЭР.....	15
3.2. ЗОРЧИГЧ ТЭЭВЭР.....	17
3.3. ХӨДЛӨХ БҮРЭЛДЭХҮҮНИЙ БҮРТГЭЛ.....	18
4. ИРГЭНИЙ НИСЭХИЙН САЛБАР	20
4.1. АЧАА ТЭЭВЭР.....	21
4.2. ЗОРЧИГЧ ТЭЭВЭР.....	22
4.2.1. ОЛОН УЛСЫН ЗОРЧИГЧ ТЭЭВЭР.....	23
4.2.2. ОРОН НУТГИЙН ЗОРЧИГЧ ТЭЭВЭР.....	24
4.3. ӨНГӨРӨЛТ, БУУЛТ ХӨӨРӨЛТИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ.....	25

1. ЗАМ, ТЭЭВРИЙН САЛБАРЫН СТАТИСТИКИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ

Хүснэгт 1

№	Үзүүлэлт	Тээврийн төрөл	Хэмжих нэгж	2022 оны эхний 8 сар /өссөн дүн/	2022 оны 08 дугаар сар	2023 оны эхний 8 сар /өссөн дүн/	2023 оны 08 дугаар сар	2023.08/2022.08 %
Сар, улирал тооцох үзүүлэлт								
1	Тээвэрлэсэн ачаа	Автотээвэр	мян.тн	14,297.8	4,137.4	42,349.7	7,249.2	175.2%
		Төмөр зам	мян.тн	16,969.4	2,257.7	23,012.3	2,980.8	132.0%
		Агаарын тээвэр	мян.тн	8.4	0.91	5.3	0.67	74.2%
		Нийт ачаа	мян.тн	31,275.6	6,396.0	65,367.3	10,230.9	160.0%
2	Дамжин өнгөрөх ачаа /транзит/	Төмөр зам	мян.тн	2,014.5	262.9	3,330.0	451.4	171.7%
3	Ачаа гаргалт /экспорт/	Төмөр зам	мян.тн	4,932.1	805.0	7,821.6	1,021.0	126.8%
		Автотээвэр	мян.тн	13,684.1	4,031.1	40,085.4	7,020.5	174.2%
		Нийт	мян.тн	18,616.2	4,836.1	47,905.9	7,997.6	166.3%
4	Ачаа оруулалт /импорт/	Төмөр зам	мян.тн	2,591.5	326.5	2,422.6	375.1	114.9%
		Автотээвэр	мян.тн	613.7	106.3	2,264.4	228.7	215.1%
		Нийт	мян.тн	3,205.2	432.8	4687,0	603,8	139,5%
5	Дотоодод тээвэрлэсэн ачаа	Төмөр зам	мян.тн	7,431.3	863.3	9,438.1	1,133.3	131.3%
		Агаарын тээвэр	мян.тн	0.012	0.017	0.011	0.0007	41.2%
		Нийт	мян.тн	7,431.3	863.3	9,438,1	1,133,3	131,3%
6	Ачаа эргэлт (сая тонн/ км)	Автотээвэр	сая тн.км	2,387.1	628.7	6,639.1	1,159.9	184.5%
		Төмөр зам	сая тн.км	9,156	1,285.6	12,388.2	1,607.4	125.0%
		Агаарын тээвэр	сая тн.км	20.3	2.6	15.18	2.05	80.8%
		Нийт ачаа эргэлт	сая тн.км	11,563.4	1,916.9	19,042.5	2,769.4	144.5%
7	Зорчигчдын тоо	Автотээвэр	мян.хүн	90,950.3	11,837.8	91,698.5	11,566.3	97.7%
		Төмөр зам	мян.хүн	1,682.9	319.2	1,418.0	211.6	66.3%
		Агаарын тээвэр	мян.хүн	568.3	129.0	1,154.1	230.9	179.0%
		Нийт зорчигч	мян.хүн	93,201.5	12,286.0	94,270.6	12,008.8	97.7%
8	Олон улсад зорчигчдын тоо	Автотээвэр	мян.хүн	19.7	5.7	581.1	157.6	2764.9%
		Төмөр зам	мян.хүн	9.8	3.6	7.9	1.5	41.4%
		Агаарын тээвэр	мян.хүн	353.1	97.8	879.6	187.5	191.7%
		Нийт олон улсад зорчигч	мян.хүн	382.6	107.1	1,468.6	346.6	323.6%
9	Орон нутагт зорчигчдын тоо	Автотээвэр	мян.хүн	915.7	151.9	978.1	125.6	82.7%
		Төмөр зам	мян.хүн	1,663.7	315.5	1,410.1	210.1	66.6%
		Агаарын тээвэр	мян.хүн	215.2	31.2	274.5	43.5	139.4%
		Нийт орон нутагт зорчигч	мян.хүн	2,794.6	498.6	2,662.7	379.2	76.0%
10	Нийслэл дэх нийтийн тээврийн зорчигчдын тоо	Автотээвэр	мян.хүн	90,014.8	11,680.2	90,139.2	11,282.9	96.6%
11	Зорчигч эргэлт	Автотээвэр	сая хүн.км	1,802	258.0	1,861.0	233.0	90.3%
		Төмөр зам	сая хүн.км	486.9	94.0	541.4	86.7	92.2%
		Агаарын тээвэр	сая хүн.км	1,15	0.27	2.59	0.51	192.6%
		Нийт зорчигч эргэлт	сая хүн.км	2,290.1	352.3	2,405.0	320.2	90.9%

Зам, тээврийн салбарын статистикийн мэдээлэл – 2023 оны 08 дугаар сар

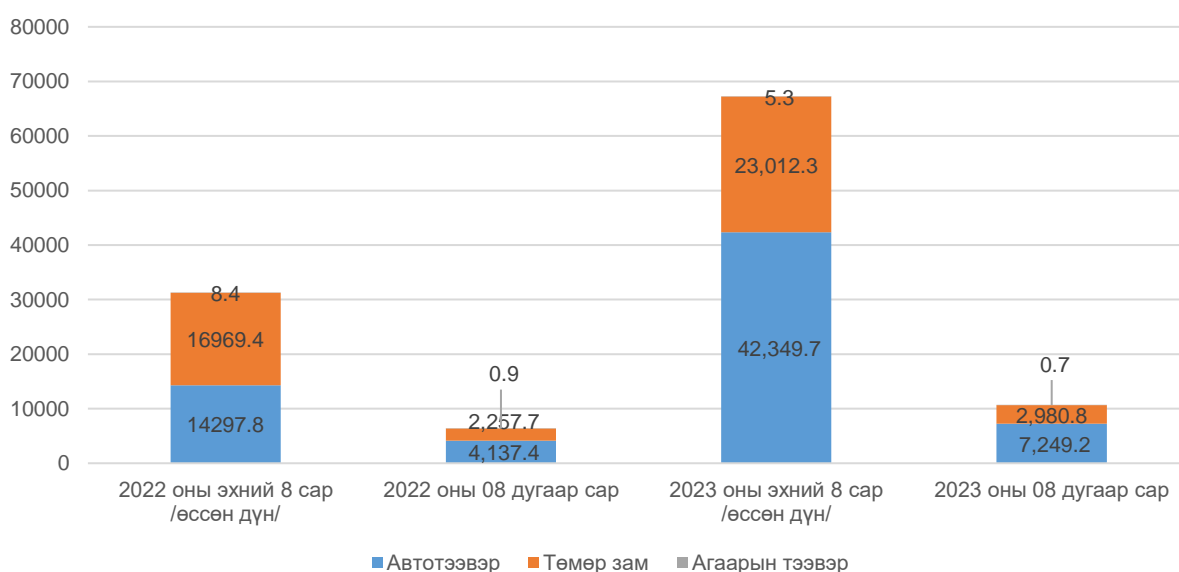
12	Тээвэрлэлтийн орлого	Автотээвэр	тэр.төг.	437.1	84.4	779.2	147.8	175.1%
		Төмөр зам	тэр.төг.	455.2	67.4	726.8	105.0	155.8%
		Агаарын тээвэр	тэр.төг.	280.5	76.4	518.0	82.5	108.0%
		Нийт орлого	тэр.төг.	1,172.8	228.2	2,024.0	335.3	146.9%
13	Шилжүүлсэн тн/км	Автотээвэр	сая	4,189.1	886.7	8,500.1	1,392.9	157.1%
		Төмөр зам	сая	9,642.9	1,379.6	12,929.6	1,693.9	122.8%
		Агаарын тээвэр	сая	21.5	2.9	17.8	2.6	91.1%

1.1. АЧАА ТЭЭВЭР

Улсын хэмжээнд бүх төрлийн тээврээр 2023 оны 08 дугаар сард 10.2 сая тонн ачаа тээвэрлэсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 60%-иар өссөн байна. Оны эхнээс өссөн дүнгээр 65.4 сая тонн ачаа тээвэрлэж өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 2 дахин өссөн байна. Нийт ачаа тээврийн 64.79%-ийг автотээврээр, 35.2%-ийг төмөр замаар, 0.01%-ийг агаарын тээврээр тээвэрлэсэн байна. /График 1/

- Автотээврээр 2023 оны 08 дугаар сард 7.2 сая тонн ачаа тээвэрлэж өмнөх оны 08 дугаар сартай харьцуулахад тээвэрлэсэн ачаа 3.1 сая тонноор нэмэгдсэн ба энэ нь 75.2%-иар өссөн үзүүлэлттэй байна. 2023 онд оны эхнээс өссөн дүнгээр 42.3 сая ачаа тээвэрлэж өмнөх оны мөн үеэс 2.9 дахин өссөн байна.
- Төмөр замын тээврээр 2023 оны 08 дугаар сард 2.9 сая тонн ачаа тээвэрлэсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 0.7 сая тонн буюу 32%-иар өссөн ба оны эхнээс өссөн дүнгээр 23 сая тонн болж өмнөх оны мөн үеэс 6 сая тонн буюу 35.6%-аар өссөн.
- Агаарын тээврээр тээвэрлэсэн ачаа 2023 оны 08 дугаар сард 675.4 тонн болж, өмнөх оны 08 дугаар сарын гүйцэтгэлтэй харьцуулахад тээвэрлэсэн ачаа 25.8%-иар буурсан байна. Оны эхнээс өссөн дүнгээр 5.3 мянган ачаа тээвэрлэсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 36.9%-иар буурсан үзүүлэлттэй байна.

График 1. Ачаа тээвэр, мян.тонн

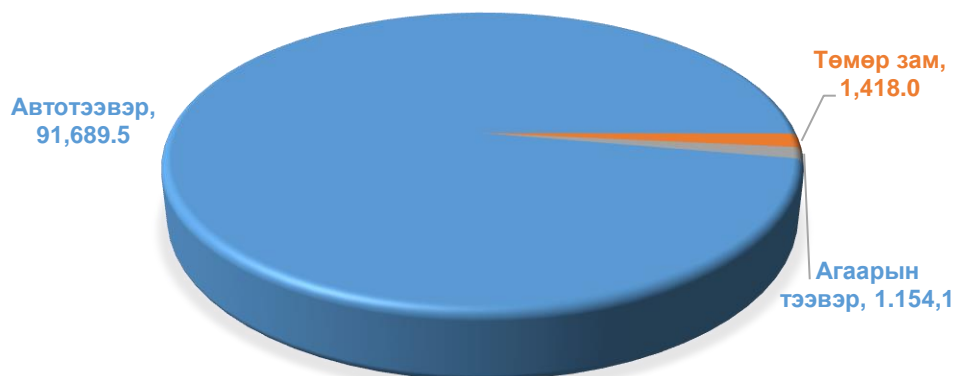

1.2. ЗОРЧИГЧ ТЭЭВЭР

Бүх төрлийн тээврээр 2023 оны 08 дугаар сард 12 сая зорчигч (давхардсан тоогоор) зорчсон нь өмнөх оны мөн үеэс 2.2%-аар буурсан байна. 2023 оны эхний 8 сард нийт 94.2 сая зорчигч тээвэрлэж өмнөх оны мөн үеэс 1.1%-иар өссөн байна. 2023 онд тээвэрлэсэн нийт зорчигчийн 97.3%-ийг автотээврээр, 1.2%-ийг төмөр замаар, 1.5%-ийг агаарын тээврээр тус тус тээвэрлэсэн байна. /График 2/

- Авто тээврээр 2023 оны 08 дугаар сард давхардсан тоогоор 11.5 сая хүн тээвэрлэсэн нь өмнөх оноос зорчигчид 2.3%-иар буурсан байна. Оны эхнээс өссөн дүнгээр 91.6 сая зорчигч тээвэрлэсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 0.8%-иар өссөн байна.
- Төмөр замын тээврээр 2023 оны 08 дугаар сард зорчигчид давхардсан тоогоор 211.6 мянган хүн болж, өмнөх оноос зорчигчид 33.7%-иар буурсан байна. Оны эхнээс өссөн дүнгээр 1.4 сая зорчигч тээвэрлэсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 0.5%-иар өссөн үзүүлэлттэй байна.
- Агаарын тээврээр зорчигчдын тоо 2023 оны 08 дугаар сард давхардсан тоогоор 230.9 мянган хүн болж, өмнөх оноос зорчигчид 79%-иар өссөн бол оны эхнээс өссөн дүнгээр 1154.1 мянган зорчигч тээвэрлэсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 2 дахин өссөн үзүүлэлттэй байна.

График 2. Зорчигч тээвэр, мян.хүн, 2023 оны эхний 8 сар

АВТОТЭЭВЭР

2.1. АЧАА ТЭЭВЭР

Хүснэгт 2

№	Үзүүлэлт	Хэм-жих нэгж	2022 он		2023 он		2023.08/ 2022.08 %
			Оны эхнээс өссөн дүн	8 дугаар сар	Оны эхнээс өссөн дүн	8 дугаар сар	
Ачаа тээвэр							
1	Нийт ачаа тээвэр	<i>тонн</i>	14,297,868.9	4,137,370.9	42,349,770.7	7,249,161.7	175.2%
2	Ачааны импорт - боомтуудаар	<i>тонн</i>	613,709.5	106,293.2	2,264,372.0	228,681.0	215.1%
3	Алтанбулаг	<i>тонн</i>	131,429.8	13,450.0	111,707.0	13,528.0	100.6%
4	Бичигт	<i>тонн</i>	8,114.0	8,114.0	0.0	0.0	0.0%
5	Баянхошуу-Өвдөг	<i>тонн</i>	6,935.0	4,826.0	9,123.0	1,167.0	24.2%
6	Бургастай	<i>тонн</i>	719.0	167.0	20.0	0.0	0.0%
7	Булган	<i>тонн</i>	57,570.0	14,392.6	73,492.0	0.0	0.0%
8	Боршоо	<i>тонн</i>	15,382.4	3,887.4	22,116.0	2,781.0	71.5%
9	Гашуунсухайт	<i>тонн</i>	0.0	0.0	851,950.0	0.0	0.0%
10	Замын-Үүд	<i>тонн</i>	338,464.0	51,701.0	1,097,883.0	195,269.0	377.7%
11	Цагаан нуур	<i>тонн</i>	55,095.3	9,755.2	87,892.0	13,308.0	136.4%
12	Ханги	<i>тонн</i>	0.0	0.0	770.0	103.0	-
13	Хавирга	<i>тонн</i>	0.0	0.0	9,419.0	2,525.0	-
14	Шивээ хүрэн	<i>тонн</i>	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0%
15	үүнээс: БНХАУ-аас	<i>тонн</i>	411,802.0	79,200.6	2,042,657.0	199,064.0	251.3%
16	ОХУ-аас	<i>тонн</i>	201,907.5	27,092.6	221,715.0	29,617.0	109.3%
17	Ачааны экспорт-боомтуудаар	<i>тонн</i>	13,684,159.4	4,031,077.7	40,085,398.7	7,020,480.7	174.2%
18	Алтанбулаг	<i>тонн</i>	3,432.0	1,363.5	33,128.0	2,085.0	152.9%
19	Бичигт	<i>тонн</i>	15,226.0	7,163.0	1,664,990.0	256,680.0	3583.4%
20	Баянхошуу-Өвдөг	<i>тонн</i>	125,766.0	67,244.5	373,934.7	57,934.7	86.2%
21	Бургастай	<i>тонн</i>	247,458.0	162,029.5	139,737.0	0.0	0.0%
22	Булган	<i>тонн</i>	1,697,689.0	232,741.7	1,821,250.0	189,405.0	81.4%
23	Боршоо	<i>тонн</i>	483.2	258.0	0.0	0.0	0.0%
24	Гашуунсухайт	<i>тонн</i>	9,326,965.0	2,166,052.0	23,403,241.0	4,199,455.0	193.9%
25	Замын-Үүд	<i>тонн</i>	285,728.0	48,806.0	548,489.0	13,956.0	28.6%
26	Цагаан нуур	<i>тонн</i>	41.2	0.0	1,819.0	0.0	0.0%
27	Ханги	<i>тонн</i>	144,156.0	427,647.8	2,895,905.0	316,374.0	74.0%
28	Хавирга	<i>тонн</i>	0.0	0.0	139,841.0	42,423.0	-
29	Шивээ хүрэн	<i>тонн</i>	1,837,215.0	917,771.7	9,063,064.0	1,942,168.0	211.6%
30	үүнээс: БНХАУ-руу	<i>тонн</i>	13,680,203.0	4,029,456.2	40,050,451.7	7,018,395.7	174.2%
31	ОХУ-руу	<i>тонн</i>	3,956.4	1,621.5	34,947.0	2,085.0	128.6%
32	Ачаа эргэлт, боомтоор	<i>сая тн.км</i>	2,387.1	628.7	6,639.1	1,159.9	184.5%
33	Алтанбулаг	<i>сая тн.км</i>	3.1	0.3	3.3	0.3	105.4%
34	Бичигт	<i>сая тн.км</i>	1.8	1.2	133.2	20.5	1680.2%
35	Баянхошуу-Өвдөг	<i>сая тн.км</i>	84.9	46.1	245.1	37.8	82.0%
36	Бургастай	<i>сая тн.км</i>	19.8	12.9	11.2	0	0.0%
37	Гашуунсухайт	<i>сая тн.км</i>	2,145.2	628.7	5,578.9	965.8	193.9%
38	Замын-Үүд	<i>сая тн.км</i>	4.4	0.7	11.5	1.5	208.2%
39	Цагаан нуур	<i>сая тн.км</i>	5.5	0.9	8.9	1.3	136.4%
40	Ханги	<i>сая тн.км</i>	2.8	8.5	57.9	6.3	74.0%
41	Шивээ хүрэн	<i>сая тн.км</i>	119.4	59.6	589.1	126.2	211.6%

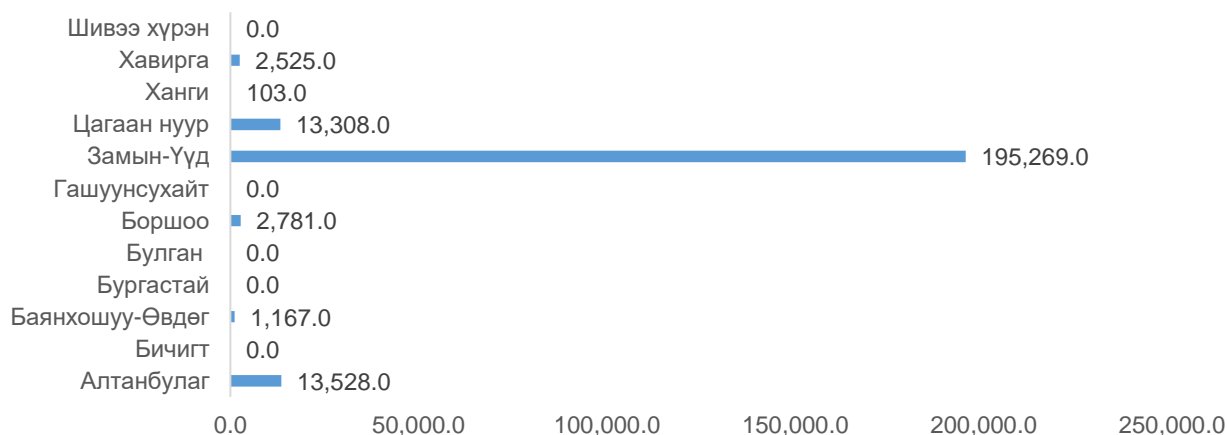
Зам, тээврийн салбарын статистикийн мэдээлэл – 2023 оны 08 дугаар сар

Ачааны төрлөөр /экспорт/							
42	Нүүрс	тонн	13,930,937.5	3,743,789.3	39,893,019.3	6,953,983.0	185.7%
43	Газрын тос	тонн	125,765.8	67,244.5	316,002.3	0.0	0.0%
44	Зэсийн баяжмал	тонн	327,760.0	44,600.0	449,320.0	48,000.0	107.6%
45	Төмрийн хүдэр	тонн	286,062.0	166,943.9	139,897.0	0.0	0.0%
46	Жонш	тонн	5,089.2	2,047.8	0	0	0.0%

Авто тээврээр 2023 оны 08 дугаар сард 7.2 сая тонн ачаа тээвэрлэсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 3.1 сая тонн буюу 75.2%-иар, өмнөх сараас 1.2 сая буюу 20%-иар өссөн байна. Оны эхнээс өссөн дүнгээр 42.3 сая тонн ачаа тээвэрлэсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 2.9 дахин нэмэгдсэн нь уул уурхайн бүтээгдэхүүн болох нүүрс тээвэрлэлт 3 дахин өссөн нь голлон нөлөөлжээ. /Хүснэгт 2./

Оны эхнээс нийт ачаа тээврийн 2.2 сая буюу 5%-ийг импортын ачаа эзэлж байгаагаас БНХАУ-тай хиллэдэг боомтуудор 2 сая тонн, ОХУ-тай хиллэдэг боомтуудаар 0.2 сая тонн ачаа орж ирсэн байна. /График 3/

График 3. Автотээврээр тээвэрлэсэн ачааны импорт, боомтуудаар, тонн

2023 оны эхнээс нийт ачаа тээврийн 40.1 сая тонн буюу 95%-ийг экспортын ачаа тээвэр эзэлж байгаагаас Гашуунсухайт боомтоор 23.4 сая тонн ачаа, Шивээхүрэн боомтоор 9.1 сая тонн, Ханги боомтоор 2.9 сая тонн, Булган боомтоор 1.8 сая тонн, Бичигт боомтоор 1.6 сая тонн, Замын-Үүд боомтоор 0.5 сая тонн тус тус ачаа тээвэрлэжээ. 8 дугаар сард экспортын ачаа 7 сая тонн болж өмнөх оны мөн үеэс 74.2%-иар өссөн байна. /График 4/

График 4. Автотээврээр тээвэрлэсэн ачааны экспорт, боомтуудаар, тонн

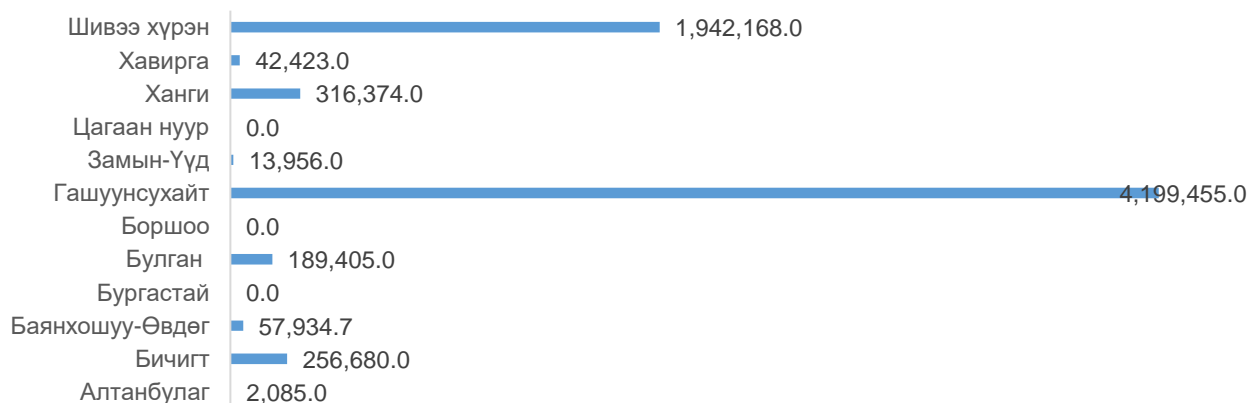
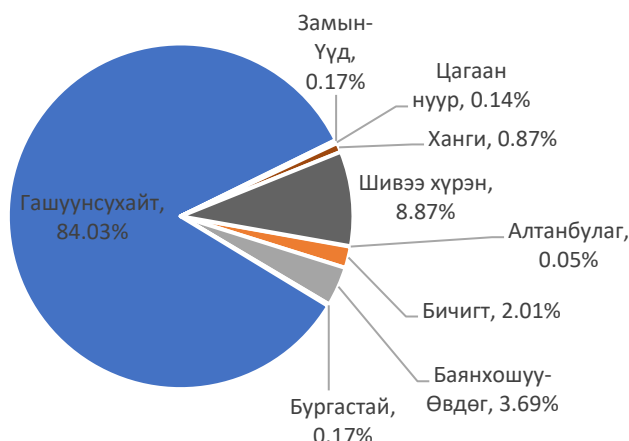

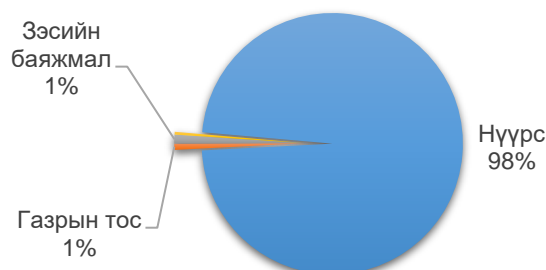
График 5. Ачаа эргэлт, боомтуудын эзлэх хувь

2023 оны 08 дугаар сарын автотээврийн салбарын ачаа эргэлт 1159.0 сая тн.км болж өмнөх оны мөн үеэс 84.5%-иар өссөн байна. Оны эхнээс өссөн дүнгээр ачаа эргэлт 6639.1 сая тн.км болж өмнөх оны мөн үеэс 2.7 дахин өссөн үзүүлэлттэй байна. /График 5/

Авто замын боомтоор гарсан ачааны төрлөөр авч үзвэл оны эхнээс өссөн дүнгээр нүүрс 39.9 сая тонн өмнөх оны мөн үеэс 3 дахин, зэсийн баяжмал 449.3 мянган тонн болж 37%-иар, газрын тос 316 мянган тонн болж 2.5 дахин өссөн байна. Харин төмрийн хүдэр энэ сард тээвэрлэлт хийгдээгүй боловч оны эхнээс 139.9 мянган тонн болж өмнөх оны мөн үеэс 51.1%-иар буурсан үзүүлэлттэй байна. /График 6/

График 6. Ачааны төрлөөр, эзлэх хувь

2.2. ЗОРЧИГЧ ТЭЭВЭР

Хүснэгт 3.

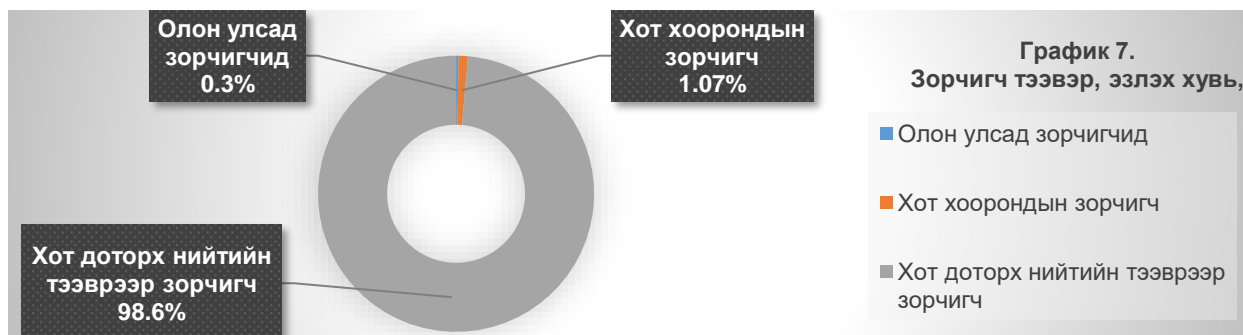
№	Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2022 он		2023 он		2023.08 /2022.08 %
			Оны эхнээс өссөн дүн	8 дугаар сар	Оны эхнээс өссөн дүн	8 дугаар сар	
Зорчигч тээвэр							
1	Нийт зорчигч тээвэр	хүн	90,950,379	11,837,865	91,698,554	11,566,311	97.7%
2	Олон улсад зорчигчид	хүн	19,771	5,714	581,157	157,681	2759.6%
3	Хот хоорондын зорчигч	хүн	915,727	151,932	978,108	125,640	82.7%
4	үүнээс: УБ-аас гарсан	хүн	463,587	69,322	507,054	67,818	97.8%
5	УБ-т ирсэн	хүн	452,140	82,610	471,054	57,822	70.0%
6	Хот доторх нийтийн тээврээр зорчигч	хүн	90,014,881	11,680,219	90,139,289	11,282,990	96.6%
7	Зорчигч эргэлт	сая.хүн.км	1,802	258	1,861	233	90,1%
8	үүнээс: Хот хооронд зорчигч эргэлт	сая.хүн.км	587	102	645	81	80.1%
9	Хот доторх зорчигч эргэлт	сая.хүн.км	1,215	157	1,216	151	96,6%

Авто тээврээр 2023 оны 08 дугаар сард 11.5 сая зорчигч тээвэрлэсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 2.3%-иар буурсан бол оны эхнээс өссөн дүнгээр 91.6 сая болж өмнөх оны мөн үеэс 0.8%-иар өссөн байна. /Хүснэгт 3/

08 дугаар сард олон улсад 157 мянган зорчигч тээвэрлэсэн нь 27.6 дахин, оны эхнээс өссөн дүнгээр 581 мянга болж өмнөх оны мөн үеэс 29.3 дахин тус тус өссөн нь өмнөх

онд цар тахлын улмаас хилийн боомтуудаар зорчигч тээвэрлэлтийг хязгаарласантай холбоотой байна.

Орон нутагт 08 дугаар сард 125.6 мянган зорчигч тээвэрлэсэн нь 17.3%-иар, оны эхнээс өссөн дүнгээр 978.1 мянган зорчигч болж өмнөх оны мөн үеэс 6.8%-иар тус тус буурсан байна. Улаанбаатар хотын нийтийн тээврээр 08 дугаар сард 11.2 сая зорчигч тээвэрлэсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 3.4%-иар буурсан бол оны эхнээс өссөн дүнгээр 90 сая хүн тээвэрлэсэн нь өмнөх оноос 0.1%-иар өссөн үзүүлэлттэй байна. /График 7/

2.3. АВТО ЗАМЫН БООМТУУДААР НЭВТЭРСЭН ТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЛИЙН БҮРТГЭЛ

Хүснэгт 4

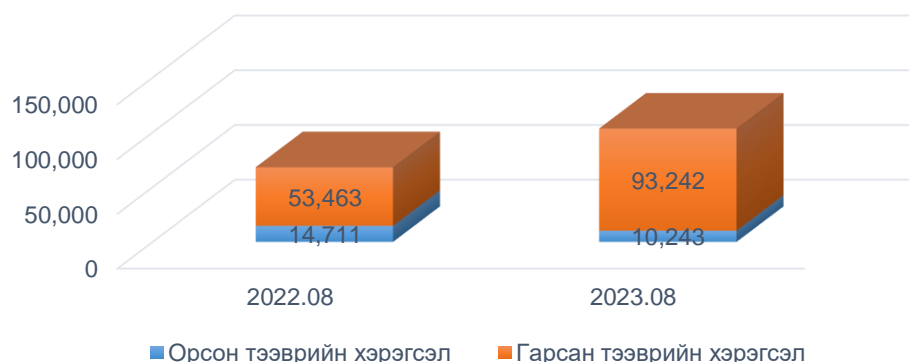
№	Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2022 он		2023 он		2023.08/2022.08 %
			Оны эхнээс өссөн дүн	8 дугаар сар	Оны эхнээс өссөн дүн	8 дугаар сар	
Авто замын боомтуудаар нэвтэрсэн тээврийн хэрэгсэл							
1	Авто замын боомтуудаар нэвтэрсэн нийт тээврийн хэрэгслийн тоо	ш	275,058	68,174	683,784	103,485	151.8%
2	Орсон тээврийн хэрэгсэл	ш	52,190	14,711	60,552	10,243	69.6%
3	БНХАУ-аас	ш	37,332	13,133	47,570	8,363	63.7%
4	Бичигт	ш	312	178	0	0	0.0%
5	Баянхошуу	ш	224	166	352	46	27.7%
6	Булган	ш	2,436	609	624	29	4.8%
7	Бургастай	ш	4,362	2,796	2	1	0.0%
8	Гашуунсухайт	ш	3,596	885	2,265	586	66.2%
9	Шивээхүрэн	ш	12,528	6,112	480	83	1.4%
10	Замын-Үүд	ш	13,643	2,161	43,740	7,600	351.7%
11	Ханги	ш	231	226	107	18	8.0%
12	ОХУ-аас	ш	14,858	1,578	12,982	1,880	119.1%
13	Алтанбулаг	ш	8,443	918	7,873	1,073	116.9%
14	Боршоо	ш	756	208	970	122	58.7%
15	Цагаан нуур	ш	5,659	452	4,139	685	151.5%
16	Гарсан тээврийн хэрэгсэл	ш	222,868	53,463	623,232	93,242	174.4%
17	БНХАУ-руу	ш	153,751	39,867	544,699	90,221	226.3%
18	Бичигт	ш	145	145	23,089	3,787	2611.7%
19	Баянхошуу	ш	3,473	1,808	10,804	1,504	83.2%
20	Булган	ш	22,512	3,189	22,841	3,039	95.3%
21	Бургастай	ш	4,362	2,796	2,619	0	0.0%
22	Гашуунсухайт	ш	73,754	16,981	358,013	60,705	357.5%
23	Шивээхүрэн	ш	12,528	6,112	83,785	16,426	268.8%
24	Замын-Үүд	ш	16,879	3,035	3,613	432	14.2%
25	Ханги	ш	20,098	5,801	39,935	4,328	74.6%
26	ОХУ-руу	ш	69,117	13,596	78,533	3,021	22.2%
27	Алтанбулаг	ш	62,779	12,899	70,504	1,156	9.0%
28	Боршоо	ш	733	193	925	129	66.8%
29	Цагаан нуур	ш	5,605	504	7,104	1,736	344.4%

Зам, тээврийн салбарын статистикийн мэдээлэл – 2023 оны 08 дугаар сар

Монгол Улсын авто замын боомтуудаар 08 дугаар сард нийт 103485 тээврийн хэрэгсэл нэвтэрсэн бөгөөд үүнээс 10243 тээврийн хэрэгсэл орсон нь өмнөх оны мөн үеэс 30%-иар буурсан, 93242 тээврийн хэрэгсэл гарсан нь өмнөх оны мөн үеэс 74%-иар өссөн байна. Орсон тээврийн хэрэгслийн буурсан шалтгаан нь Бургастай боомтоор төмрийн хүдрийн тээвэрлэлт хийгдээгүйтэй холбоотой байна. /Хүснэгт 4/

Оны эхнээс өссөн дүнгээр нийт 683784 тээврийн хэрэгсэл нэвтэрсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 2.5 дахин өссөн байна. /График 8/

График 8. Авто замын боомтуудаар нэвтэрсэн тээврийн хэрэгслийн тоо

2.4. МЭРГЭШСЭН ЖОЛООЧ

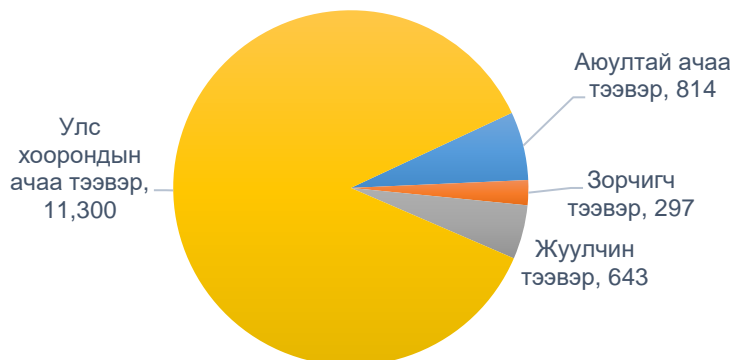
Хүснэгт 5

№	Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2022 он		2023 он		2023.08/ 2022.08 %
			Оны эхнээс өссөн дүн	8 дугаар сар	Оны эхнээс өссөн дүн	8 дугаар сар	
Мэргэшсэн жолооч							
1	Мэргэшсэн жолоочийн тоо	хүн	8,353	1,070	15,458	1,500	140.2%
2	В ангилал	хүн	348	25	725	46	184.0%
3	үүнээс: С ангилал	хүн	6,648	862	11,990	1,101	127.7%
4	давхардсан тоогоор D ангилал	хүн	1,305	191	2,756	264	138.2%
5	E ангилал	хүн	6,391	841	11,645	1,070	127.2%
6	Мэргэшсэн жолоочийн шалгалтад тэнцсэн эсэх	хүн					
7	Тэнцсэн	хүн	17,797	2,108	18,687	1,064	50.5%
8	Тэнцээгүй	хүн	21,131	2,293	16,934	889	38.8%
9	Мэргэшсэн жолоочийн хүйс	хүн	8,353	1,070	15,458	1,500	140.2%
10	Эр	хүн	8,186	1,042	15,148	1,474	141.5%
11	Эм	хүн	167	28	310	26	92.9%
12	Мэргэшсэн жолоочийн ангилал	хүн					
13	Аюултай ачаа тээвэр	хүн	528	39	814	79	202.6%
14	Зорчигч тээвэр	хүн	89	13	297	26	200.0%
15	Жуулчин тээвэр	хүн	185	16	643	31	193.8%
16	Улс хоорондын ачаа тээвэр	хүн	6,121	818	11,300	1,038	126.9%

Монгол Улсын хэмжээнд 2023 оны эхний 8 сарын байдлаар нийт 15458 мэргэшсэн жолооч байгаагаас давхардсан тоогоор В ангиллын 725, С ангиллын 11990, D ангиллын 2756, E ангиллын 11645 мэргэшсэн жолооч бүртгэлтэй байна./Хүснэгт 5/

Нийт мэргэшсэн жолоочийн 15148 буюу 98%-ийг эрэгтэй жолооч эзэлж байгаа бол 310 буюу 2%-ийг эмэгтэй жолооч эзэлж байна.

График 9. Мэргэшсэн жолоочийн ангилал

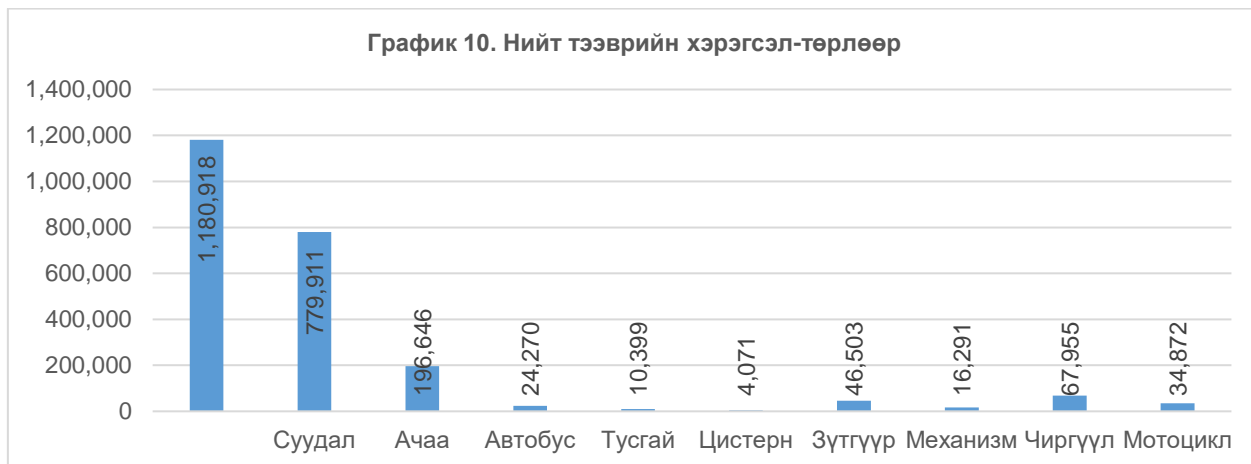

Нийт мэргэшсэн жолоочийн бүртгэлд улс хоорондын ачаа тээврийн жолооч 11300, аюултай ачаа тээврийн жолооч 814, улс хоорондын зорчигч тээврийн жолооч 297, жуулчин тээврийн жолооч 643 бүртгэлтэй байна. /График 9/

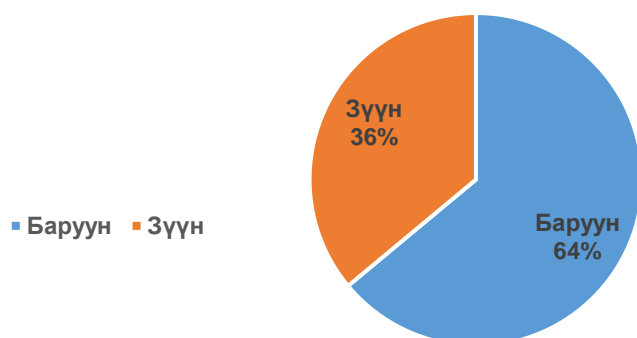
2.5. ТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЛИЙН БҮРТГЭЛ

№	Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2022.08.31	2023.08.31	Хүснэгт 6
					2023.08/2022.08 %
Тээврийн хэрэгслийн бүртгэл					
1	Нийт тээврийн хэрэгсэл-гөрлөөр	ш	1,082,360	1,180,918	109.1%
2	Суудал	ш	716,837	779,911	108.8%
3	Ачаа	ш	185,592	196,646	106.0%
4	Автобус	ш	22,787	24,270	106.5%
5	Тусгай	ш	9,559	10,399	108.8%
6	Цистерн	ш	3,650	4,071	111.5%
7	Зүтгүүр	ш	40,733	46,503	114.2%
8	Механизм	ш	14,676	16,291	111.0%
9	Чиргүүл	ш	57,264	67,955	118.7%
10	Мотоцикл	ш	31,262	34,872	111.5%
11	Жолооны хурдний байрлал	ш	979,147	1,061,828	108.4%
12	Баруун	ш	622,603	679,152	109.1%
13	Зүүн	ш	356,544	382,676	107.3%
14	Хөдөлгүүрийн төрөл	ш	1,022,381	1,110,248	108.6%
15	Бензин	ш	405,761	425,864	105.0%
16	Дизель	ш	283,940	304,183	107.1%
17	Цахилгаан	ш	590	932	158.0%
18	Газ	ш	21,957	22,711	103.4%
19	Хосолсон	ш	310,133	356,558	115.0%
20	Насжилт	ш	1,082,361	1,180,919	109.1%
21	0-3	ш	50,497	76,593	151.7%
22	4-6	ш	40,996	46,091	112.4%
23	7-9	ш	102,328	133,445	130.4%
24	10 ба түүнээс дээш	ш	888,540	924,790	104.1%
25	Хөдөлгүүрийн багтааж	ш	1,022,869	1,109,650	108.5%
26	1500 см3 хүртэл	ш	344,500	360,011	104.5%
27	1501-2500 см3	ш	395,644	441,420	111.6%
28	2501-3500 см3	ш	129,936	142,542	109.7%
29	3501-4500 см3	ш	42,203	44,937	106.5%
30	4501 см3 дээш	ш	110,586	120,740	109.2%

Монгол улсын хэмжээнд 2023 оны 08 сарын 31-ний өдрийн байдлаар 1180918 тээврийн хэрэгсэл бүртгэлтэй байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс 98558 тээврийн хэрэгсэл буюу 9.1%-иар өссөн байна. Үүнээс 779991 суудлын, 196646 ачаа, 24270 автобус, 10399 тусгай зориулалтын 4071 цистерн, 46503 зүтгүүр, 16291 механизм, 67955 чиргүүл, 34872 мотоцикл тус тус бүртгэлтэй байна. Харин Улаанбаатар хотод 688208 тээврийн хэрэгсэл бүртгэлтэй байгаа нь өмнөх оноос 75175 буюу 12%-иар өссөн үзүүлэлттэй байна. /График 10/

График 11. Тээврийн хэрэгслийн хүрдний байрлал, эзлэх хувь

Тээврийн хэрэгслийн тоог хүрдний байрлалаар авч үзвэл 679152 тээврийн хэрэгсэл буюу 64% нь баруун, 382676 тээврийн хэрэгсэл буюу 36% нь зүүн хүрдний байрлалтай байна. /График 11/

Хөдөлгүүрийн төрлөөр авч үзвэл бензин 425864, дизель 304183, хосолсон 356558, газ 22711, цахилгаан 932 бүртгэлтэй байгаагаас өмнөх оны мөн үеэс бензин 5%, дизель 7.1%, хосолсон 15%, газ 3.4%, цахилгаан 58%-иар тус тус өссөн байна. /График 12/

График 12. Хөдөлгүүрийн төрөл, эзлэх хувь

ТӨМӨР ЗАМ

3.2. АЧАА ТЭЭВЭР

Хүснэгт 7

№	Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2022 он		2023 он		2023.08/ 2022.08 %
			Оны эхнээс өссөн дүн	8 дугаар сар	Оны эхнээс өссөн дүн	8 дугаар сар	
Ачааны хөдөлгөөнд							
1	Нийт ачаа тээвэр	<i>мян.тн</i>	16,969.4	2,257.7	23,012.3	2,980.8	132.0%
2	"Улаанбаатар төмөр зам" ХНН	<i>мян.тн</i>	16,969.4	2,257.7	21,105.1	2,703.0	119.7%
3	"Монголын төмөр зам" ТӨХК	<i>мян.тн</i>	-	-	942.5	91.7	-
4	"Тавантолгой төмөр зам" ХХК	<i>мян.тн</i>	-	-	964.5	186.1	-
5	Импорт ачааны жин /УБТЗ/	<i>мян.тн</i>	2,591.5	326.5	2,422.6	375.1	114.9%
6	үүнээс: БНХАУ-аас	<i>мян.тн</i>	-	136.9	723.4	84.0	61.4%
7	ОХУ-аас	<i>мян.тн</i>	-	189.6	1,699.2	291.0	153.5%
8	Экспорт ачааны жин	<i>мян.тн</i>	4,932.1	805.0	7,821.6	1,021.0	126.8%
9	"Улаанбаатар төмөр зам" ХНН	<i>мян.тн</i>	4,932.1	805.0	7,527.4	945.6	117.5%
10	"Тавантолгой төмөр зам" ХХК	<i>мян.тн</i>	-	-	294.1	75.4	-
11	Дотоодын ачааны жин	<i>мян.тн</i>	7,431.3	863.3	9,438.1	1,133.3	131.3%
12	"Улаанбаатар төмөр зам" ХНН	<i>мян.тн</i>	7,431.3	863.3	7,825.0	930.9	107.8%
13	үүнээс "Монголын төмөр зам" ТӨХК	<i>мян.тн</i>	-	-	942.7	91.7	-
14	"Тавантолгой төмөр зам" ХХК	<i>мян.тн</i>	-	-	670.4	110.7	-
15	Дамжин өнгөрөх ачааны жин /УБТЗ/	<i>мян.тн</i>	2,014.5	262.9	3,330.0	451.4	171.7%
16	үүнээс: БНХАУ-ОХУ руу	<i>мян.тн</i>	-	87.5	1,041.7	139.2	159.0%
17	ОХУ-БНХАУ руу	<i>мян.тн</i>	-	175.3	2,288.3	312.2	178.1%
18	Ачаа эргэлт	<i>сая.тн. км</i>	9,156.0	1,285.6	12,388.2	1,607.4	125.0%

Төмөр замын тээврээр 2023 оны 08 дугаар сард 2.9 сая тонн ачаа тээвэрлэсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 0.7 сая тонн буюу 32%-иар өссөн ба оны эхнээс өссөн дүнгээр 23 сая тонн болж өмнөх оны мөн үеэс 6 сая тонн буюу 35.6%-аар өссөн. /Хүснэгт 7/

Импортын ачаа 08 дугаар сард 375.1 мянган тонн болж 14.9%-иар, экспортын ачаа 1021.0 мянган тонн болж 26.8%-иар, дотоодын ачаа 1133.3 мянган тонн болж 31.3%-иар, дамжин өнгөрсөн ачааны жин 451.4 мянган тонн болж өмнөх оны мөн үеэс 71.7%-иар тус тус өссөн байна.

Оны эхнээс өссөн дүнгээр импортын ачаа 2.4 сая тонн болж өмнөх оны мөн үеэс 6.5%-иар буурсан бол экспортын ачаа 7.8 сая тонн болж 58.5%-иар, дотоодын ачаа 9.4 сая тонн болж 27%-иар, дамжин өнгөрсөн ачаа 3.3 сая тонн болж 65.4%-иар тус тус өссөн байна.

Ачаа эргэлт 08 дугаар сард 1607.4 сая тн.км болж өмнөх оны мөн үеэс 25%-иар, 2023 оны эхний 8 сард 12388.2 сая тн.км болж өмнөх жилээс 35.3%-иар тус тус өсжээ.

График 13. Ачаа тээвэр, мян.тн

2023 оны эхнээс өссөн дүнгээр нийт 23 сая тээвэрлэсэнээс тээвэрлэлтийн төрлөөр нь авч үзвэл дотоодын ачаа 9.4 сая тонн буюу 41%-, экспортын ачаа 7.8 сая тонн буюу 34%, дамжин өнгөрсөн ачаа 3.3 сая тонн буюу 14.5%, импортын ачаа 2.4 сая тонн буюу 10.5%-ийг тус тус эзэлж байна.

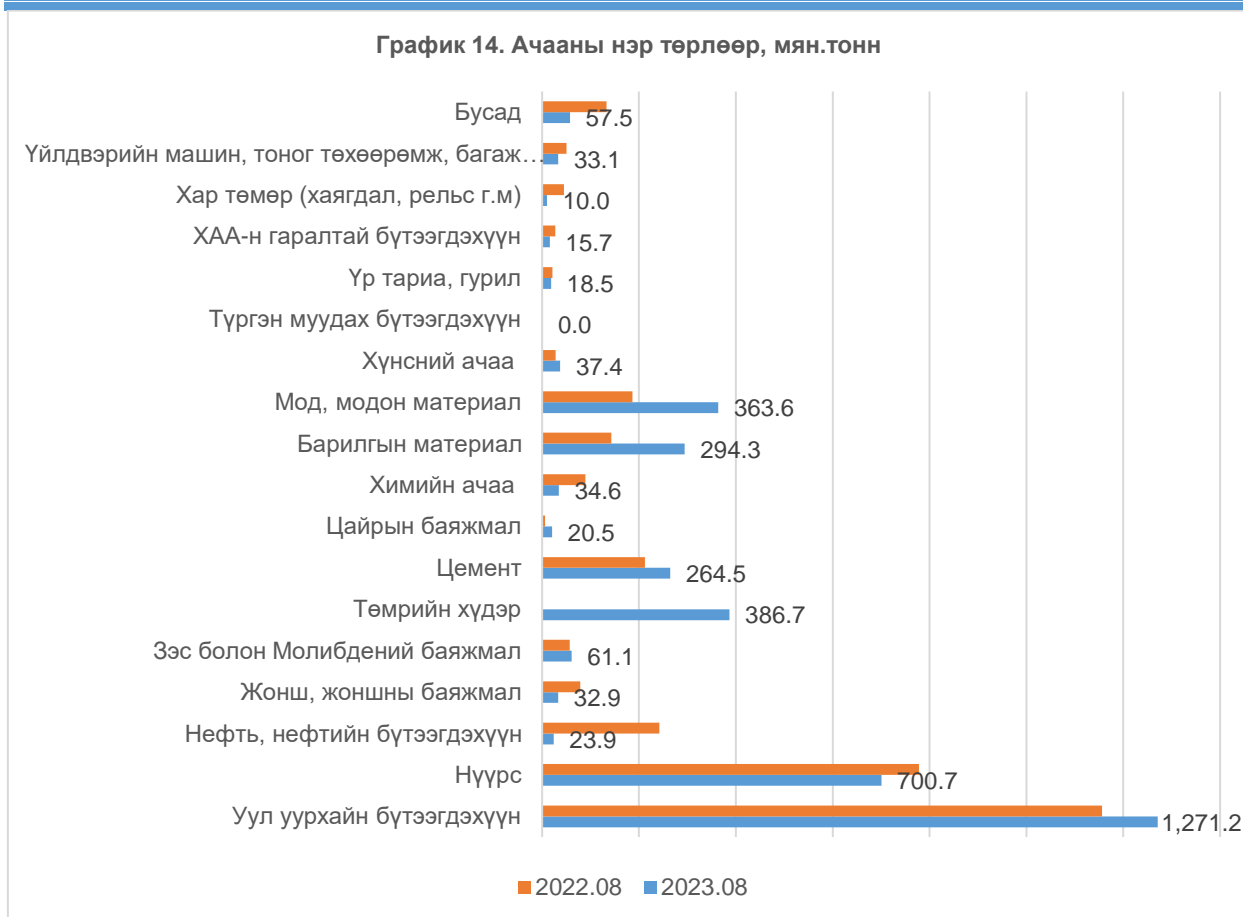
/График 13/

Ачаа илгээлт – ачааны нэр төрлөөр

/урьдчилсан гүйцэтгэлээр/ Хүснэгт 8

№	Үзүүлэлт	хэмжих нэгж	2022 он		2023 он		2023.08/ 2022.08 %
			Оны эхнээс өссөн дүн	8 дугаар сар	Оны эхнээс өссөн дүн	8 дугаар сар	
Ачаа илгээлт- ачааны нэр төрлөөр							
1	Уул уурхайн бүтээгдэхүүн	мян.тн	9,887.5	1,271.2	10,685.4	1,156.3	91.0%
2	Нүүрс	мян.тн	6,235.2	700.7	8,198.7	778.2	111.1%
3	Нефть, нефтийн бүтээгдэхүүн	мян.тн	206.3	23.9	1,528.9	242.1	1013.0%
4	Жонш, жоншны баяжмал	мян.тн	227.7	32.9	497.1	78.9	239.8%
5	Зэс болон Молибдений баяжмал	мян.тн	457.9	61.1	460.7	57.1	93.5%
6	Төмрийн хүдэр	мян.тн	2,566.9	386.7	5.6	0.8	0.2%
7	Цемент	мян.тн	1,649.7	264.5	1,467.8	212.0	80.2%
8	Цайрын баяжмал	мян.тн	100.1	20.5	116.3	5.8	28.3%
9	Химийн ачаа	мян.тн	279.1	34.6	765.8	89.4	258.4%
10	Барилгын материал	мян.тн	1,753.3	294.3	999.2	143.2	48.7%
11	Мод, модон материал	мян.тн	1,065.8	363.6	1,272.9	186.8	51.4%
12	Хүнсний ачаа	мян.тн	280.2	37.4	213.5	27.6	73.8%
13	Түргэн муудах бүтээгдэхүүн	мян.тн	2.1	0.0	0.3	0.0	0.0%
14	Үр тариа, гурил	мян.тн	143.7	18.5	215.4	21.3	114.9%
15	ХАА-н гаралтай бүтээгдэхүүн	мян.тн	81.1	15.7	114.1	27.6	175.5%
16	Хар төмөр (хаягдал, рельс г.м)	мян.тн	152.0	10.0	293.9	44.8	448.0%
17	Үйлдвэрийн машин, тоног төхөөрөмж, багаж хэрэгсэл	мян.тн	253.1	33.1	375.1	50.7	153.1%
18	Бусад	мян.тн	317.0	57.5	1,045.5	133.2	231.7%

Төмөр замын тээврээр 2023 оны эхнээс өссөн дүнгээр тээвэрлэсэн ачааг нэр төрлөөр нь авч үзвэл 10685.4 мян.тн уул уурхайн бүтээгдэхүүн, 8198.7 мян.тн нүүрс, 1528.9 мян.тн нефть, нефтийн бүтээгдэхүүн, 1467.8 мян.тн цемент, 999.2 мян.тн барилгын материал, 1272.9 мян.тн мод, модон материал, 765.8 мян.тн химийн ачаа, 497.1 мян.тн жонш, жоншны баяжмал, 460.7 зэс, молибдений баяжмал, 114.1 мян.тн ХАА-н гаралтай бүтээгдэхүүн, 213.5 мян.тн нь хүнсний бүтээгдэхүүн, 293.9 мян.тн нь хар төмөр, 375.1 мян.тн нь үйлдвэрийн машин, тоног төхөөрөмж, багаж хэрэгсэл, 1045.5 мян.тн буюу 2,5% нь бусад ачаа тус тус эзэлж байна. /График 14/

3.3. ЗОРЧИГЧ ТЭЭВЭР

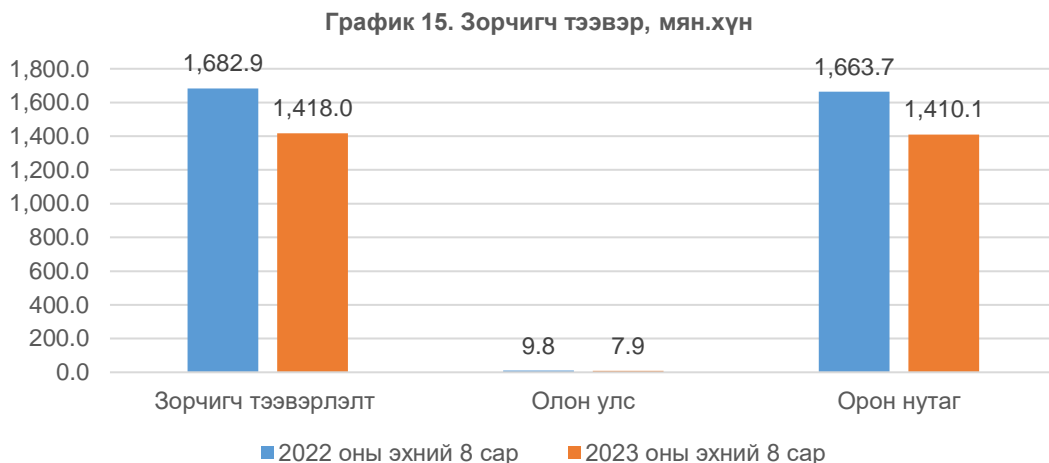
Хүснэгт 9

№	Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2022 он		2023 он		2023.08/ 2022.08 %
			Оны эхнээс өссөн дүн	8 дугаар сар	Оны эхнээс өссөн дүн	8 дугаар сар	
Зорчигчийн хөдөлгөөнд							
1	Зорчигч тээвэрлэлт	мян.хүн	1,682.9	319.2	1,418.0	211.6	66.3%
2	үүнээс:						
3	Оруулалт	мян.хүн	9.8	1.7	7.9	1.5	86.7%
4	Гаргалт	мян.хүн	4.7	1.9	0.0	0.0	-
5	Орон нутаг	мян.хүн	1,663.7	315.5	1,410.1	210.1	66.6%
6	Зорчигч эргэлт	сая.хүн/км	486.9	94.0	541.4	86.7	92.2%
7	үүнээс:						
8	Оруулалт	сая.хүн/км	1.5	0.6	1.6	0.3	56.7%
9	Гаргалт	сая.хүн/км	2.1	0.7	2.5	0.7	101.4%
10	Орон нутаг	сая.хүн/км	483.5	92.7	461.0	78.0	84.2%

Зам, тээврийн салбарын статистикийн мэдээлэл – 2023 оны 08 дугаар сар

2023 оны 08 дугаар сард 211.6 мянган зорчигч тээвэрлэсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 107.6 мянга буюу 33.7%-иар буурсан бол өмнөх сараас 13.3 мянга буюу 6.7%-иар өссөн байна. /Хүснэгт 9/

Оны эхнээс өссөн дүнгээр 1.4 сая хүн тээвэрлэсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 0.2 сая хүнээр буюу 12.5%-иар буурсан байна. /График 15/

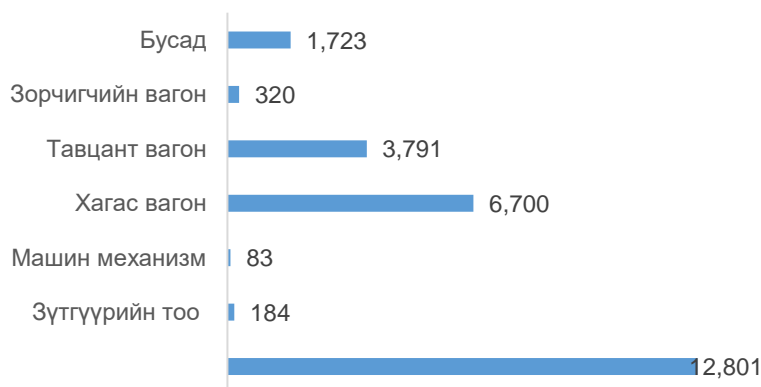
Зорчигч эргэлт 08 дугаар сард 86.7 сая хүн.км болж 7.8%-иар буурсан бол оны эхнээс өссөн дүнгээр 541.4 сая хүн.км болж өмнөх оны мөн үеэс 11.2%-иар өссөн байна.

3.3. ХӨДЛӨХ БҮРЭЛДЭХҮҮНИЙ БҮРТГЭЛ

Хүснэгт 10

№	Үзүүлэлт	2023.08.28
1	Нийт хөдлөх бүрэлдэхүүний тоо	12801
2	Зүтгүүрийн тоо	184
3	Машин механизм	83
4	Хагас вагон	6700
5	Тавцант вагон	3791
6	Зорчигчийн вагон	320
7	Бусад	1723
8	Үүнээс	
9	УБТЗ-д	3406
10	ТӨХК-д	494
11	Хувийн хэвшил	6283

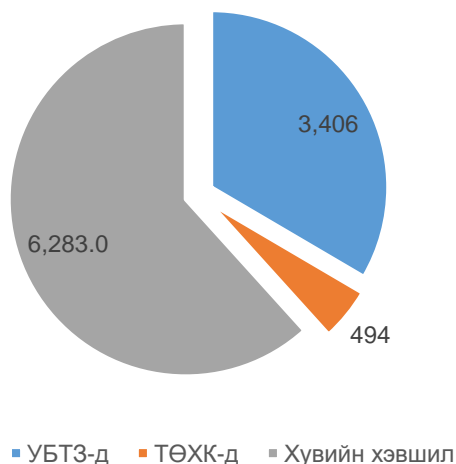
График 16. Хөдлөх бүрэлдэхүүний тоо

Төмөр замын салбарт 2023 оны 08 дугаар сарын 28-ны өдрийн байдлаар хөдлөх бүрэлдэхүүний нийт тоо 12801 байгаагаас хагас вагон 6700, тавцант вагон 3791, зорчигчийн вагон 320, зүтгүүр 184, машин механизм 83, бусад 1723 зүтгүүр бүртгэлтэй байна. /График 16/

График 17. Эзэмшдэг байгууллагаар

Хөдлөх бүрэлдэхүүнийг эзэмшдэг байгууллагаар нь авч үзвэл хувийн хэвшилд 6283, “УБТЗ” ХНН-т 6238, ТӨХК-д 494 хөдлөх бүрэлдэхүүн бүртгэгдсэн байна. /График 17/

ИРГЭНИЙ НИСЭХ

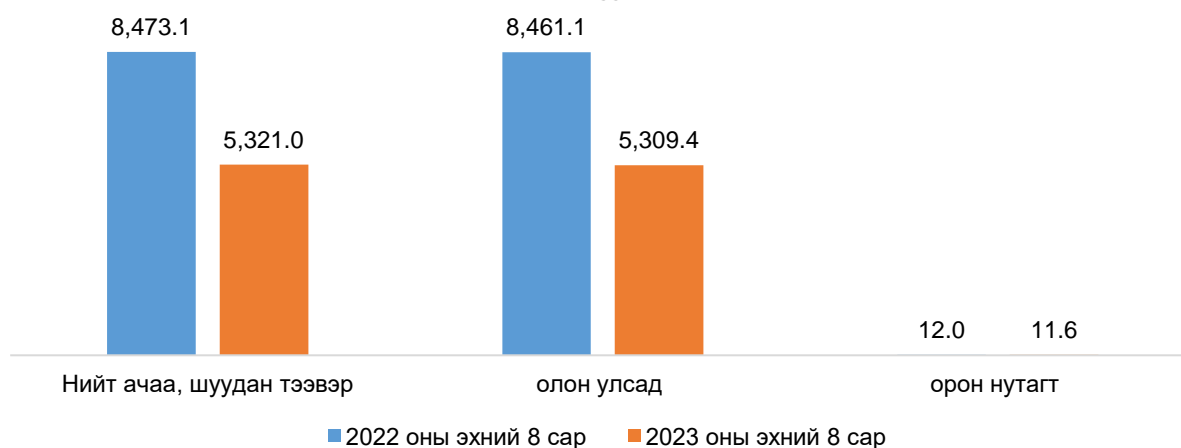
4.1 АЧАА ТЭЭВЭР

Хүснэгт 11

№	Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2022 он		2023 он		2023.08/ 2022.08 %
			Оны эхнээс өссөн дүн	8 дугаар сар	Оны эхнээс өссөн дүн	8 дугаар сар	
Ачаа тээвэр							
1	Нийт ачаа, шуудан тээвэр	<i>тн</i>	8,473.1	910.2	5,321.0	675.4	74.2%
2	олон улсад	<i>тн</i>	8,461.1	908.5	5,309.4	674.6	74.3%
3	орон нутагт	<i>тн</i>	12.0	1.7	11.6	0.7	41.2%
4	Нийт ачаа	<i>тн</i>	7,825.0	835.4	4,760.6	660.5	79.1%
5	олон улсад	<i>тн</i>	7,814.9	834.5	4,751.6	659.8	79.1%
6	орон нутагт	<i>тн</i>	10.1	0.9	9.0	0.7	77.8%
7	Нийт шуудан	<i>тн</i>	440.8	62.0	560.4	14.9	24.0%
8	олон улсад	<i>тн</i>	439.4	61.7	557.8	14.9	24.1%
9	орон нутагт	<i>тн</i>	1.4	0.3	2.6	0.0	0.0%
10	Ачаа, шуудан эргэлт	<i>мян.тн.км</i>	20,260.6	2,558.7	15,179.6	2,051.0	80.2%
11	олон улсад	<i>мян.тн.км</i>	20,251.9	2,557.2	15,170.7	2,050.6	80.2%
12	орон нутагт	<i>мян.тн.км</i>	8.7	1.5	8.9	0.4	26.7%

2023 оны 08 дугаар сард 675.4 тонн ачаа, шууданг агаарын тээврээр тээвэрлэсэн бөгөөд өмнөх оны мөн үеэс 234.8 тонн буюу 25.8%-иар буурсан байна. Үүнээс олон улсад 674.6 тонн, орон нутагт 0.7 тонн ачаа, шуудан тээвэрлэсэн байна. /Хүснэгт 11/

График 18. Ачаа шуудан тээвэр, тонн

2023 оны эхнээс өссөн дүнгээр нийт ачаа, шуудан 5321 тонн болж өмнөх оны мөн үеэс 3152.1 тонноор буюу 37.2%-аар буурсан байна. Үүнээс олон улсад 5309.4 тонн ачаа, шууданг тээвэрлэсэн нь нийт тээвэрлэсэн ачаа, шуудангийн 99.8%-ийг эзэлж байгаа бол орон нутагт нийт 11.6 тонн ачаа, шуудан тээвэрлэсэн байна. /График 18/

Ачаа болон шуудан эргэлт 08 дугаар сард 2.05 сая тн.км болж өмнөх оны мөн үеэс 19.8%-иар, оны эхнээс өссөн дүнгээр 15.18 сая тн.км болж өмнөх оны мөн үеэс 25%-иар тус тус буурсан байна.

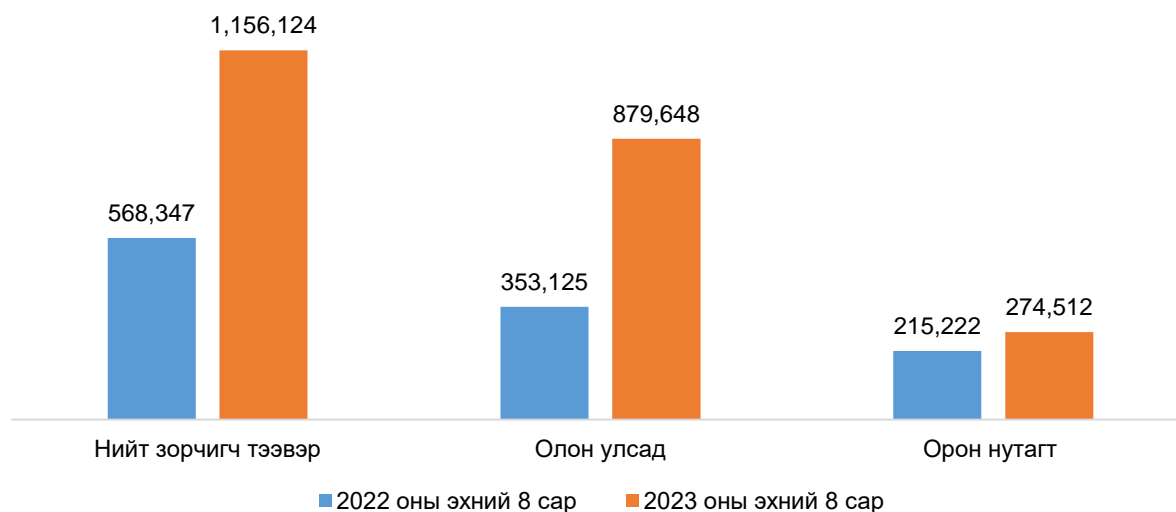
4.2. ЗОРЧИГЧ ТЭЭВЭР

Хүснэгт 12

№	Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2022 он		2023 он		2023.08/ 2022.08 %
			Оны эхнээс өссөн дүн	8 дугаар сар	Оны эхнээс өссөн дүн	8 дугаар сар	
Зорчигч тээвэр							
1	Нийт зорчигч тээвэр	хүн	568,347	129,023	1,154,160	230,996	179.0%
2	Олон улсад	хүн	353,125	97,842	879,648	187,450	191.6%
3	Орон нутагт	хүн	215,222	31,181	274,512	43,546	139.7%
4	Зорчигч эргэлт	мян. хүн/км	1154,3	266	2587,9	512,3	192,6%
5	Олон улсад	мян. хүн/км	1031,5	248,7	2423,7	485,4	195.2%
6	Орон нутагт	мян. хүн/км	122,8	17,3	164,3	26,9	155.5%

Агаарын тээврээр 2023 оны 8 дугаар сард 230.9 мянган зорчигч тээвэрлэж өмнөх оны мөн үеэс 101.9 зорчигч буюу 79%-иар өссөн байна. Үүнээс олон улсад 187.4 мянган зорчигч тээвэрлэж 89.6 мянган зорчигч буюу 91.6%-иар, орон нутагт 43.5 мянган зорчигч тээвэрлэж өмнөх оны мөн үеэс 12.3 мянган зорчигч буюу 39.7%-иар тус тус өссөн үзүүлэлттэй байна. /Хүснэгт 12/

График 19. Зорчигч тээвэр, хүн

2023 оны эхний 8 сард нийт 1154.1 мянган зорчигч тээвэрлэж өмнөх оны мөн үеэс 585.8 мянган зорчигч буюу 2 дахин өссөн байна. Үүнд аялал жуулчлалын салбарт олон улсад зорчигчдын тоо нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлжээ. /График 19/

Зорчигч эргэлт 8 дугаар сард 512.3 мянган хүн.км болж өмнөх оны мөн үеэс 92.6%-иар, оны эхнээс өссөн дүнгээр 2587.9 мянган хүн.км болж өмнөх оны мөн үеэс 2.2 дахин өссөн үзүүлэлттэй байна.

4.2.1. ОЛОН УЛСЫН ЗОРЧИГЧ ТЭЭВЭР

Хүснэгт 13

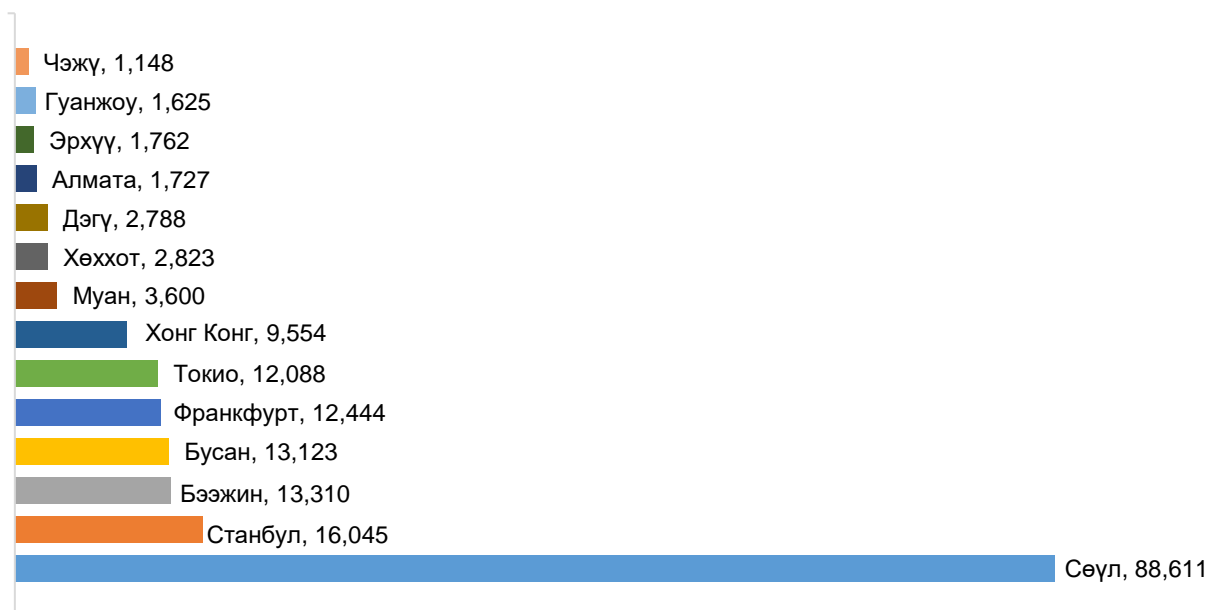
№	Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2022 он		2023 он		2023.08/ 2022.08 %	
			Оны эхнээс өссөн дүн	8 дугаар сар	Оны эхнээс өссөн дүн	8 дугаар сар		
Зорчигч тээвэр								
1	Олон улсад	хүн	353,125	97,842	879,648	187,450	191.6%	
2	Олон улсын чиглэл	Улаан-Үүд	хүн	5,515	1,369	4,542	623	45.5%
3		Эрхүү	хүн	2,524	322	8,264	1,762	547.2%
4		Бээжин	хүн	1,070	427	69,141	13,310	3117.6%
5		Хонг Конг	хүн	4	0	42,680	9,554	-
6		Гуанжоу	хүн	612	397	6,421	1,625	409.3%
7		Хөххот	хүн	439	217	7,186	2,823	1300.9%
8		Манжуур	хүн	0	0	4,644	816	-
9		Франкфурт	хүн	32,963	11,348	45,433	12,444	109.7%
10		Сөүл	хүн	159,661	53,310	403,871	88,611	166.2%
11		Бусан	хүн	8,849	4,329	44,588	13,123	303.1%
12		Токио	хүн	26,573	8,170	66,018	12,088	148.0%
13		Бангкок	хүн	1,025	0	11298	192	-
14		Станбул	хүн	69,428	12,049	92,959	16,045	133.2%
15		Сингапур	хүн	112	0	476	0	0.0%
16		Алмата	хүн	6,833	1,236	11,360	1,727	139.7%
17		Бишкек	хүн	5,287	722	222	0	0.0%
18		Ханой	хүн	6,070	204	6,762	323	158.3%
19		Чэжү	хүн	2,038	631	2,272	1,148	181.9%
20		Муан	хүн	1,116	1,002	6,731	3,600	359.3%
21		Чонжү	хүн	739	473	1,244	841	177.8%
22		Дэгү	хүн	1,155	933	3,153	2,788	298.8%
23		Владивосток	хүн	0	0	1,096	0	0.0%

Олон улсад 2023 оны 8 дугаар сард 187450 зорчигч тээвэрлэсэн бөгөөд үүнээс Сөүл 88611, Станбул 16045, Бээжин 13310, Бусан 13123, Франкфурт 12444, Токио 12088, ХонгКонг 9554, Муан 3600, Хөххот 2823, Дэгү 2788, Алмата 1727, Эрхүү 1762, Гуанжоу 1625, Чэжү 1148, Чонжү 841, Манжуур 816, Улаан-Үүд 623, Ханой 323, Бангкок 192 зорчигчийг тус тус тээвэрлэсэн байна. /График 20/

2023 оны эхний 8 сард олон улсад 879.6 мянган зорчигч тээвэрлэсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 2.5 дахин өссөн бөгөөд Сөүл чиглэлд 403.8 мянган зорчигч тээвэрлэсэн нь голлон нөлөөлжээ.

Зорчигч эргэлт олон улсад 8 дугаар сард 485.4 мянган хүн/км болж өмнөх оны мөн үеэс 95.2%-иар, оны эхнээс өссөн дүнгээр 2423.7 мянган хүн/км болж өмнөх оны мөн үеэс 2.3 дахин өссөн байна.

График 20. Олон улсын зорчигч тээвэр, чиглэлээр, 2023.08 дугаар сар

4.2.2. ОРОН НУТГИЙН ЗОРЧИГЧ ТЭЭВЭР

Хүснэгт 14

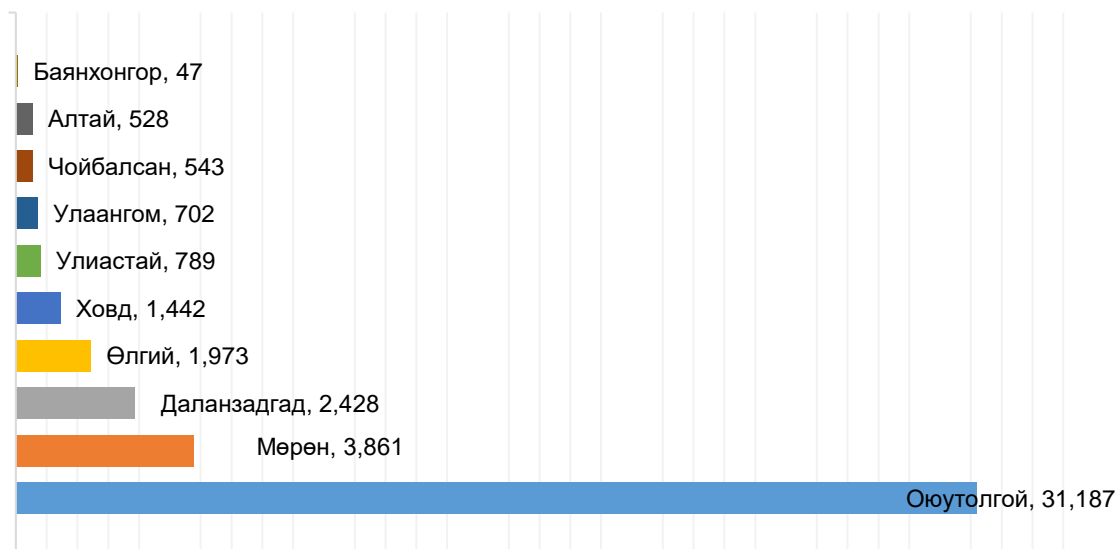
№	Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2022 он		2023 он		2023.08/ 2022.08 %
			Оны эхнээс өссөн дүн	8 дугаар сар	Оны эхнээс өссөн дүн	8 дугаар сар	
1	Орон нутагт зорчигч тээвэр	хүн	215,222	31,181	274,512	43,546	139.7%
2	чиглэл Ховд	хүн	7,104	1,077	7,070	1,442	133.9%
3	Улаангом	хүн	1,342	237	2,465	702	297.5%
4	Өлгий	хүн	6,607	887	7,457	1,973	222.4%
5	Даланзадгад	хүн	1,583	571	5,731	2,428	425.2%
6	Оюутолгой	хүн	182,875	26,216	235,818	31,187	119.0%
7	Мөрөн	хүн	2,976	1,098	9,051	3,861	351.6%
8	Чойбалсан	хүн	94	0	1,001	543	-
9	Улиастай	хүн	3,525	514	3,778	789	153.9%
10	Алтай	хүн	959	0	886	528	-
11	Тавантолгой	хүн	7,136	572	0	0	0.0%
12	Арвайхээр	хүн	7	0	0	0	0.0%
13	Баянхонгор	хүн	131	0	126	47	-

Орон нутагт 08 дугаар сард 43546 зорчигч тээвэрлэсэн нь өмнөх оноос 39.7%-иар, оны эхнээс өссөн дүнгээр 274.5 мянган зорчигч тээвэрлэсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 27.5%-иар тус тус өссөн байна. /Хүснэгт 14/

Зорчигч эргэлт орон нутагт 08 дугаар сард 26.9 мянган хүн/км болж өмнөх оноос 55.5%-иар, оны эхнээс өссөн дүнгээр 164.3 мянган хүн/км болж өмнөх оны мөн үеэс 33.8%-иар тус тус өссөн байна.

График 21. Орон нутгийн зорчигч, тээвэр чиглэлээр, 2023.08 дугаар сар

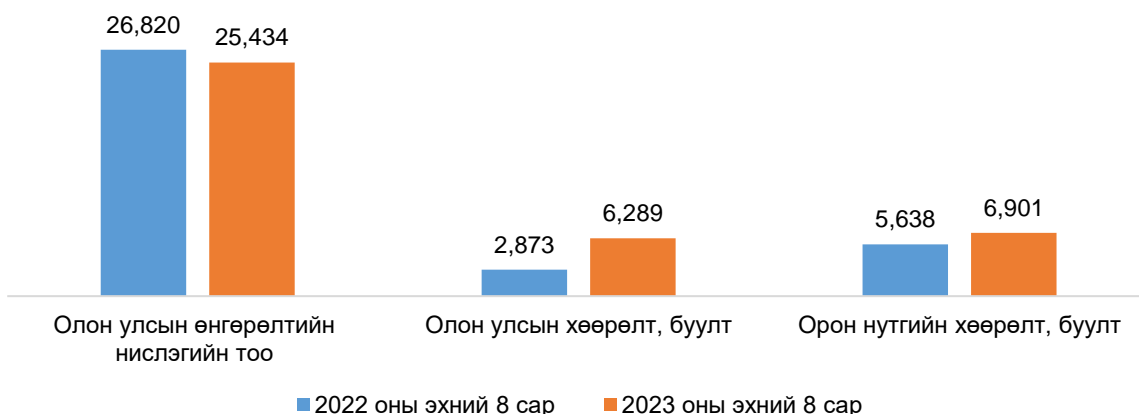

Орон нутагт 8 дугаар сард 43546 зорчигч тээвэрлэснээс Оюутолгой 31187, Даланзадгад 2428, Мөрөн 3861, Өлгий 1973, Ховд 1442, Улиастай 789, Улаангом 702, Чойбалсан 543, Алтай 528, Баянхонгор 47 зорчигчийг тус тус тээвэрлэсэн байна. /График 21/

4.3. ӨНГӨРӨЛТ, БУУЛТ ХӨӨРӨЛТИЙН ТОО

2023 оны 8 дугаар сард олон улсын өнгөрөлтийн нислэгийн тоо 4310 болж өмнөх оны мөн үеэс 96.9%-иар, олон улсын хөөрөлт, буултын тоо 1208 болж 54.5%-иар, орон нутгийн хөөрөлт, буултын тоо 1350 болж 79.8%-иар тус тус өссөн байна.

График 22. Нислэгийн тоон үзүүлэлт

2023 оны эхний 8 сард олон улсын өнгөрөлтийн нислэгийн тоо 25434 болж өмнөх оны мөн үеэс 5.2%-иар, олон улсын хөөрөлт, буултын тоо 6289 болж 2.2 дахин, орон нутгийн хөөрөлт, буултын тоо 6901 болж өмнөх оны мөн үеэс 22.4%-иар тус тус өссөн үзүүлэлттэй байна. /График 22/